

STORTINGET

Innst. 321 S

(2024–2025)

Innstilling til Stortinget
fra næringskomiteen

Dokument 8:171 S (2024–2025)

Innstilling fra næringskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Rasmus Hansson, Une Bastholm og Sigrid Zurbuchen Heiberg om å redusere negative klima- og miljøeffekter av bunntrål og snurrevad i norske farvann

riers negative effekter på klima, økosystemer og enkeltarter.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslagene.

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen om snarest å beregne klimaeffekten av remineralisering av karbon som følge av fiske med bunnslpende redskap i norske farvann og rapportere på dette til Stortinget og i Grønn bok i forbindelse med statsbudsjettet for 2026.
2. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å avvike CO₂-kompensasjonsordningen for den delen av fiskeflåten som bruker bunnslpende redskap.
3. Stortinget ber regjeringen kartlegge omfanget av fiske med bunnslpende redskap i norske farvann og legge frem en plan for Stortinget som sikrer at slikt fiske ikke ødelegger bunnhabitat eller svekker marine økosystemer.
4. Stortinget ber regjeringen iverksette et program for utvikling av fiskeredskap som er lite skadelige for bunnhabitat og økosystemer og kan erstatte bunnslpende redskap.
5. Stortinget ber regjeringen utarbeide en helhetlig handlingsplan for havforvaltning som inkluderer målrettede tiltak for å redusere bunnslpende fiske-

Komiteens behandling

Som ledd i komiteens behandling av representantforslag ble det åpnet for skriftlige innspill. Komiteen mottok ett innspill. Innspillet er sammen med sakens dokumenter tilgjengelig på sakssiden på stortinget.no.

Komiteen har i brev av 11. april 2025 til Klima- og miljødepartementet ved statsråd Andreas Bjelland Eriksen bedt om en vurdering av forslaget. Brevet ble besvart av fiskeri- og havministeren, se vedlagte brev av 30. april 2025.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Tobias Hangaard Linge, Runar Sjøstad, Rune Støstad og Solveig Vitanza, fra Høyre, Nikolai Astrup, Olve Grotle, Sveinung Stensland og Lene Westgaard-Halle, fra Senterpartiet, Nils T. Bjørke, Jenny Klinge og lederen Erling Sande, fra Fremskrittspartiet, Sivert Bjørnstad og Bengt Rune Strifeldt, fra Sosialistisk Venstreparti, Kari Elisabeth Kaski, fra Rødt, Geir Jørgensen, fra Venstre, Alfred Jens Bjørlo, og fra Miljøpartiet De Grønne, Rasmus Hansson, viser til Dokument 8:171 S (2024–2025) om å redusere negative klima- og miljøeffekter av bunntrål og snurrevad i norske farvann, som blant

annet omhandler å kvantifisere omfang og påvirkning av bunnslpende fiskeredskaper og foreslår tiltak for redusert påvirkning på økosystemer og for karbonlagring. Komiteen viser til fiskeri- og havministerens brev av 30. april 2025 med statsrådens vurdering av forslaget.

Komiteen viser til at Norge har sluttet seg til Havpanelets mål om 100 pst. bærekraftig havforvaltning, og at dette følges opp gjennom de helhetlige og økosystembaserte forvaltningsplanene for norske havområder. Komiteen viser også til sektorregelverkene, som havressurslova, som bidrar til å sikre bærekraftig bruk av marine ressurser.

Komiteen viser til at klimaendringene gir spesielt store utfordringer i norske farvann, hvor oppvarming og forsuring av havet påvirker økosystemene og de kommersielt viktige fiskebestandene. Nedgangen i den norsk-arktiske torskebestanden og andre arter understreker behovet for en økosystembasert og forsiktig tilnærming til kvotefastsettelse. Plastforurensning, spøskelsesfiske og skadelige kjemikalier utgjør ytterligere trusler mot havøkosystemene.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at ny forskning nasjonalt og internasjonalt viser at havbunnen lagrer mye karbon, og at ved bruk av bunnslpende redskap kan det frigjøres CO₂. Flertallet viser til at kunnskap om havbunnen som karbonlager er viktig innsikt som må forskes videre på framover.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Senterpartiet, viser til at norsk havforvaltning og fiskeriforvaltning har et grunnleggende prinsipp om å ta vare på økosystemer og marine ressurser gjennom bærekraftig bruk og bevaring. Dette flertallet ser det som positivt at Havpanelets mål om 100 pst. bærekraftig havforvaltning følges opp gjennom de helhetlige og økosystembaserte forvaltningsplanene for de norske havområdene, som legges frem for Stortinget hvert fjerde år. Dette flertallet viser til at planene inneholder en rekke mål og tiltak for å sikre viktige miljøverdier i havområdene våre, herunder havbunnssamfunn.

Dette flertallet merker seg videre til at statsråden i sitt svarbrev til komiteen viser til at norsk fiskeriforvaltning i mange år har arbeidet for å redusere fiskerienes påvirkning på marine økosystemer, og i dag er store deler av våre havområder dekket av tiltak gjennom fiskerilovgivningen som bidrar til å sikre viktige og sårbare miljøverdier, herunder tiltak som begrenser fiske med bunnberørende redskaper.

Dette flertallet er også kjent med at bunnredskaper er blant våre mest effektive metoder for å høste mat fra havet, og at flere bestander som lever på havbun-

nen, ikke lar seg høste effektivt på andre måter. Dette flertallet merker seg imidlertid at statsråden i sitt svarbrev viser til at regjeringen arbeider kontinuerlig med å redusere så mye påvirkning på naturen som mulig. Det er også viktig at regjeringen følger tett den kunnskapsutviklingen som skjer, og kontinuerlig vurderer behovet for ytterligere tiltak. Dette flertallet viser også til at regjeringen støtter forskning og utvikling av fiskeredskaper som er mer skånsomme for bunnhabitater, blant annet gjennom Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfinansiering (FHF), som har finansiert flere prosjekter som har fokusert på bruk av pelagisk og semi-pelagisk trål istedenfor bunntrål, og på tiltak for redusert bifangst i trål og snurrevadfiske, blant annet prosjektet «Skånsom og effektiv tråling etter hvitfisk», der FHF og Fiskeridirektoratet bidrar til finansieringen.

Dette flertallet ser det også som viktig at regjeringen legger faglige råd til grunn for forvaltningsbeslutninger, særlig beslutninger som kan ha store konsekvenser for matproduksjon, verdiskapning, sysselsetting og bosetning.

Et tredje flertall, medlemmene fra Høyre, Senterpartiet og Fremskrittspartiet, mener en avvikling av CO₂-kompensasjonsordningen for delen av fiskeflåten som benytter bunnslpende redskap, vil være en sterk svekkelse av næringens rammevilkår.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet mener Norge har en moderne og innovativ fiskeflåte som skaper verdier langs hele kysten, og som driver et bærekraftig fiske. Disse medlemmer viser til at bunntrål allerede er strengt regulert, og at ytterligere reguleringer vil medføre en svekkelse av norsk fiskerinæring. Disse medlemmer vil også presisere at forskningsartikkelen det henvises til i representantforslaget, har mottatt stor faglig motstand og i stor grad ble motbevist, og måtte til slutt trekkes.

Disse medlemmer viser til at regjeringen Støre i denne stortingsperioden har innført en særnorsk CO₂-avgift som svekker norsk fiskerinærings konkurransekraft i møte med andre fiskerinasjoner.

Disse medlemmer mener det vil være mer hensiktsmessig å gi fiskerinæringen levedyktige konkurransevilkår med sammenliknbare land gjennom å gi fritak for CO₂-avgiften for fiskeriflåten. Det finnes ingen fullgode grønne alternativ i dag, og fiskeriflåten må få rom til grønn omstilling.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i forslag til statsbudsjett for 2026 sikre fiskerinæringen levedyktige konkurrans-

evilkår med sammenliknbare land gjennom å gi fritak for CO₂-avgiften for fiskeflåten.»

Medlemene i komiteen frå Høgre viser til det som er sagt om fritak for CO₂-avgifta, og understrekar at eit slikt forslag bør bli fremma og behandla i ein meir heilskapleg samanheng, for eksempel i samband med budsjettarbeid, og ikkje i eit representantforslag om botntrål og snurrevad i norske farvatn.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser til at Miljøpartiet De Grønnes hovedforslag er å kvantifisere klimagassutslipp som følge av bunnslpende fiskerier. Forslaget inkluderer også konkret oppfølging av kvantifisering av kunnskap om klimagassutslipp fra havbunn for å redusere konsekvenser. Norske fiskerier kan være svært sårbare for konsekvenser av klimaendringer, og klimaendringene pågår allerede i stor fart og skala. Norge og norsk fiskeriforvaltning har ikke kontroll på verken utviklingen eller konsekvensene av dette.

Disse medlemmer har merket seg at nye analyser tilsier at klimagassutslipp fra norsk havbunn forårsaket av bunnslpende redskap potensielt kan være store, fordi bunntråling foregår intenst og over store arealer. Store utslipp fra havbunnen på grunn av bunnslpende redskap kan også bety at Norges klimabudsjett må korrigeres og klimapolitikken oppdateres.

Disse medlemmer viser til artikkelen «Quantification and mitigation of bottom-trawling impacts on sedimentary organic carbon stocks in the North Sea» (Biogeosciences 21:2547–2570, 2024), som konkluderer med betydelig tap eller forflytning av organisk karbon ved tråling. Artikkelen påpeker samtidig at med målrettede tiltak kan slike effekter motvirkes uten å redusere netto fiskeriinnsats.

Disse medlemmer viser til at forskere fra Norges geologiske undersøkelse (NGU) i en artikkel i tidskriftet Communications Earth & Environment fastslår at «de naturlige lagrene av karbonforbindelser på kontinentalsokkelen må beskyttes bedre for å hindre økte klimagassutslipp». Forskerne peker på Norskerenna som en «hotspot» for organisk karbon, men konstaterer at dette likevel er et område med mye og stadig dypere bunntråling, ned til 400–500 meter.

Videre viser disse medlemmer til artikkelen «Long-term carbon storage in shelf sea sediments reduced by intensive bottom trawling» (Nature Geoscience 17:1268–1276, 2024), som konkluderer med at bunntråling påvirker karboninnholdet i bunnslpender betydelig, og at resultatene viser behov for forvaltning av intenst trålede områder for å øke kapasitet for CO₂-lagring i grunt hav.

Disse medlemmer viser til at kvantifisering av klimafaktorer vanligvis er høyt prioritert i klimaforskning og i forvaltningens oppfølging. Dersom det viser seg at potensielt viktige faktorer ikke er godt kjent, er det normalt enighet om å prioritere kunnskapsinnhenting høyt. Disse medlemmer finner det bekymringsfullt for norsk fiskeriforvaltning at fiskeri- og havministeren trekker motsatt konklusjon.

Disse medlemmer merker seg at statsråden i sin vurdering av forslaget datert 30. april 2025 understreker at «norsk havforvaltning har et grunnleggende prinsipp om å ta vare på økosystemer», «følger opp Havpanelets mål om 100 pst. bærekraftig forvaltning», og at føre-var-prinsippet vektlegges sterkt. Statsråden viser til at forvaltingsplanene for de norske havområdene inneholder mål og tiltak for å sikre miljøverdier, inklusive bunnslpender og begrensning av bruk av bunnslpende redskap. Statsråden bekrefter ikke minst at «spørsmålet om klimaeffekter av remineralisering av karbon fra havbunnen er svært aktuelt». Statsråden påpeker også at det fortsatt «mangler kunnskap om størrelsen av slike utslipp».

Disse medlemmer finner det derfor oppsiktsvekkende at fiskeri- og havministeren avviser å iverksette ytterligere undersøkelser av klimagassutslipp fra havbunn på grunn av bunntråling. Statsråden konkluderer videre med at det «basert på eksisterende kunnskap finnes ikke faglig grunnlag for å begrense dagens bunnfiske». Statsråden slår så fast at «disse fiskeriene har et relativt lavt klimafotavtrykk».

Disse medlemmer beklager at statsråden på denne måten snur føre-var-prinsippet på hodet, i favør av bunntrål og snurrevad, potensielt på bekostning av klima og miljø.

Disse medlemmer finner det problematisk at statsråden kan skape inntrykk av å ville beskytte trål- og snurrevadflåten mot klimafakta, i stedet for å ta viktig klimaforskning på alvor og følge den opp, slik Miljøpartiet De Grønne foreslår.

Disse medlemmer viser videre til at statsråden hevder det ikke tråles i territorialfarvannet (innenfor 12 nautiske mil), med noen unntak. Faktum er at det drives reketråliske langs hele kysten, med dybdegrensning 60 m fra grensen mot Sverige til Jærens Rev, 100 m fra Jærens Rev til Nord-Trøndelag og 170 m fra Nord-Trøndelag og videre nordover. I Skagerrak/Nordsjøen er bunntrålfiske svært intensivt, helt inn til trålgrensene. «Blandingsfiske med krepsetrål» har økt etter hvert som bunnfiskebestandene viker. Reketrål og krepsetrål tillater betydelige mengder bifangst av flere arter bunnfiske, som ofte mangler bestandsestimater og forvaltningsråd.

Disse medlemmer viser også til at statsråden sammenligner matproduksjon ved bunnfiske med matproduksjon ved jordbruk. Fiskerier basert på bunnslpende redskaper skiller seg imidlertid sterkt fra jordbru-

kets dyrking av mat, fordi bunnslepende redskap over tid ødelegger havbunnens grunnlag for «matproduksjonen». Utviklingen i fiskebestandene i sterkt trålede områder viser dette klart.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen om snarest å beregne klimaeffekten av remineralisering av karbon som følge av fiske med bunnslepende redskap i norske farvann og rapportere på dette til Stortinget og i Grønn bok i forbindelse med statsbudsjettet for 2026.»

«Stortinget ber regjeringen kartlegge omfanget av fiske med bunnslepende redskap i norske farvann og legge frem en plan for Stortinget som sikrer at slikt fiske ikke ødelegger bunnhabitat eller svekker marine økosystemer.»

«Stortinget ber regjeringen iverksette et program for utvikling av fiskeredskap som er lite skadelige for bunnhabitat og økosystemer og kan erstatte bunnslepende redskap.»

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en helhetlig handlingsplan for havforvaltning som inkluderer målrettede tiltak for å redusere bunnslepende fiskeriers negative effekter på klima, økosystemer og enkeltarter.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Miljøpartiet De Grønne fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å utvikle CO₂-kompensasjonsordningen for den delen av fiskeflåten som bruker bunnslepende redskap.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen om snarest å beregne klimaeffekten av remineralisering av karbon som følge av fiske med bunnslepende redskap i norske farvann og rapportere på dette til Stortinget og i Grønn bok i forbindelse med statsbudsjettet for 2026.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen kartlegge omfanget av fiske med bunnslepende redskap i norske farvann og legge

frem en plan for Stortinget som sikrer at slikt fiske ikke ødelegger bunnhabitat eller svekker marine økosystemer.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen iverksette et program for utvikling av fiskeredskap som er lite skadelige for bunnhabitat og økosystemer og kan erstatte bunnslepende redskap.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen utarbeide en helhetlig handlingsplan for havforvaltning som inkluderer målrettede tiltak for å redusere bunnslepende fiskeriers negative effekter på klima, økosystemer og enkeltarter.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å utvikle CO₂-kompensasjonsordningen for den delen av fiskeflåten som bruker bunnslepende redskap.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen i forslag til statsbudsjett for 2026 sikre fiskerinæringen levedyktige konkurransevilkår med sammenliknbare land gjennom å gi fritak for CO₂-avgiften for fiskeflåten.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet og Fremskrittspartiet.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og rå Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

Dokument 8:171 S (2024–2025) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Rasmus Hansson, Une Bastholm og Sigrid Zurbuchen Heiberg om å redusere negative klima- og miljøeffekter av bunntål og snurrevad i norske farvann – vedtas ikke.

Oslo, i næringskomiteen, den 15. mai 2025

Erling Sande

leder

Kari Elisabeth Kaski

ordfører

Fiskeri- og havministeren

Stortingets næringskomité
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

25/2678-3

30. april 2025

Representantforslag 171 S (2024-2025)

Jeg viser til representantforslag 8:171 S (2024-2025) fra stortingsrepresentantene Rasmus Hansson, Une Bastholm og Sigrid Zurbuchen Heiberg om å kvantifisere omfang og påvirkning av bunnslepene fiskeriredskaper, og vedta tiltak for redusert påvirkning på økosystemer og karbonlagring.

Deler av svaret under er innhentet fra klima- og miljøministeren.

Jeg viser til at vi i norsk havforvaltning og fiskeriforvaltning har et grunnleggende prinsipp om å ta vare på økosystemer og marine ressurser gjennom bærekraftig bruk og bevaring. I Norge følges Havpanelets mål om 100 prosent bærekraftig havforvaltning opp gjennom de helhetlige og økosystembaserte forvaltningsplanene for de norske havområdene, som legges frem for Stortinget hvert fjerde år. Planene inneholder en rekke mål og tiltak for å sikre viktige miljøverdier i havområdene våre, herunder havbunnsamfunn.

Sektorregelverkene bidrar også til å sikre bærekraftig bruk av marine ressurser. Dette sikres blant annet gjennom havressursloven. I fiskeriforvaltningen gjøres kvotefastsettelse på bakgrunn av beste tilgjengelige vitenskapelige råd, der føre-var prinsippet står sterkt. Norsk fiskeriforvaltning har i mange år arbeidet for å redusere fiskerienes påvirkning på marine økosystemer, og i dag er store deler av våre havområder dekket av tiltak gjennom fiskerilovgivningen som bidrar til å sikre viktige og sårbare miljøverdier, herunder tiltak som begrenser fiske med bunnberørende redskaper.

Jeg vil understreke at selv om det er svært viktig å sikre fungerende og motstandsdyktige bunnøkosystemer, vil høsting av mat fra havbunnen nødvendigvis innebære en grad av

påvirkning på havbunnen. Denne påvirkningen arbeider vi kontinuerlig med å redusere så mye som mulig. Likevel aksepterer samfunnet at matproduksjon krever areal, og har en påvirkning på naturen, slik som for eksempel de omfattende økosystemendringer som jordbruket medfører. Dette er fordi slik aktivitet bidrar med noe av det mest grunnleggende vi trenger: mat. Det gjør også våre fiskerier. Bunnredskaper er blant våre mest effektive metoder for å høste mat fra havet, og flere bestander som lever på havbunnen lar seg ikke høste effektivt på andre måter.

Spørsmålet om klimaeffekten fra bunnfiske i form av remineralisering av karbon fra havbunn er svært aktuelt, men det er også stor usikkerhet om det. Dessverre mangler det fortsatt kunnskap om størrelsen av slike utslipp. Regjeringen følger tett den kunnskapsutviklingen som skjer på dette feltet, og vil kontinuerlig vurdere behovet for ytterligere tiltak. Jeg mener at det basert på eksisterende kunnskap ikke finnes faglig grunnlag for å begrense dagens bunnfiske. Dette er særlig fordi disse fiskeriene ellers har et relativt lavt klimafotavtrykk i forhold til andre animalske proteinkilder og er et viktig bidrag til norsk matproduksjon, verdiskaping, sysselsetting og bosetting langs kysten.

I tråd med den lange tradisjonen vi har i Norge for bærekraftig bruk og bevaring vil jeg fortsette å arbeide for at vi skal høste sunn og klimavennlig sjømat fra havet, samtidig som vi skal sikre bærekraftige og motstandsdyktige marine økosystemer som de kommende generasjoner også skal kunne høste av.

Jeg ønsker også å kommentere de enkelte tiltakene representantene foreslår.

1. *Stortinget ber regjeringen om snarest å beregne klimaeffekten av remineralisering av karbon som følge av fiske med bunnslpende redskap i norske farvann og rapportere på dette til Stortinget og i Grønn bok i forbindelse med statsbudsjettet for 2026.*

Havforskningsinstituttets rapport om effekter av bunntråling fra 2023 som representantene viser til, slår fast at: «Kvantifisering av remineralisering som følge av bunntråling i norske farvann vil kreve stedsspesifikke og detaljerte undersøkelser». Selv om forskning om dette har pågått de siste to årene, er kunnskapsgrunnlaget fortsatt ikke tilstrekkelig til å gjøre et godt estimat av utslipp som følge av fiske med bunnredskaper.

Representantene viser til tall fra en forskningsartikkel av Sala et al. (2021), som har fått kritikk fra andre forskere. Hiddink et al. (2023), anslår at Sala et al. overestimerer de samlede globale utslippene fra bunntråling med flere størrelsesordener. Dette er et grovt globalt estimat, og det må gjøres videre undersøkelser av nasjonale havområder for å si noe om slike utslipp i en nasjonal kontekst. Regjeringen må legge vitenskapelig konsensus og lokale tall til grunn for forvaltningsbeslutninger, særlig beslutninger som kan ha store konsekvenser for matproduksjon, verdiskapning, sysselsetting og bosetting. Vi må akseptere at kunnskapsgrunnlaget for kvantifisering av klimaeffekten av remineralisering av karbon som følge av bunnfiske fortsatt er under oppbygging og vil kreve omfattende kartlegging.

Regjeringen følger nøye utviklingen av nasjonale tall på området. Å rapportere slike utslipp til Grønn bok for 2026 er imidlertid ikke realistisk eller hensiktsmessig. Et hovedmål med grønn bok er å presentere effekten av forskjellige klimatiltak. Det vil i dette tilfellet være vanskelig, siden det er så stor usikkerhet om tallene. Jeg mener derfor at det ikke er hensiktsmessig å rapportere estimer av klimaeffekten av remineralisering av karbon som følge av fiske med bunnslpende redskap før kunnskapsgrunnlaget er styrket.

2. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å utvikle CO2-kompensasjonsordningen for den delen av fiskeflåten som bruker bunnslpende redskap.

I motsetning til for eksempel landbasert veitransport er lav- og nullutslippsalternativer for fiskefartøy fortsatt under utvikling, og er i dag lite tilgjengelig for fiskeflåten. CO2-kompensasjonsordningen har som hensikt å støtte opp under fiskerinæringen gjennom denne perioden med omstilling og teknologiutvikling, slik at CO2-avgiften ikke resulterer i redusert fiskeriaktivitet og med det redusert matproduksjon, sysselsetting og bosetting langs kysten. Kompensasjonsordningen bidrar også til å motvirke karbonlekkasje. Særlig i den havgående trålflåten og reketralflåten i sør er risikoen høy for at fartøy fyller drivstoff uten CO2-avgift og omsetningskrav i utlandet. Regjeringen følger nøye effektene av kompensasjonsordningen og CO2-avgiften, og vurderer løpende behovet for justering av regelverket.

Det stemmer ikke at kompensasjonsordningen svekker CO2-avgiftens effekt mest i trålflåten. Kompensasjonsordningen er innrettet for å premiere drivstoffeffektive fiskerier. Bunntrålere har høyere drivstofforbruk enn de fleste andre fartøygrupper, og størrelsen på kompensasjonen er basert på fangstverdi – ikke drivstofforbruk. Dette forklarer hvorfor bunntrålere har relativt lav kompensasjonsgrad i forhold til andre fartøygrupper, særlig sammenlignet med kystflåten. Bunntrålere «straffes» altså allerede for sitt relativt sett høyere drivstofforbruk gjennom innretningen av kompensasjonsordningen.

Jeg mener det ikke er grunnlag for å «straffe» en enkelt flåtegruppe gjennom å utelukke den fra kompensasjonsordningen. Trålflåten står overfor de samme utfordringene knyttet til kostnadsbyrden fra CO2-avgiften og mangel på grønn teknologi som resten av fiskeflåten, og fortsatt aktivitet i denne flåtegruppen er viktig for landindustri og matproduksjon.

3. Stortinget ber regjeringen kartlegge omfanget av fiske med bunnslpende redskap i norske farvann og legge frem en plan for Stortinget som sikrer at slikt fiske ikke ødelegger bunnhabitat eller svekker marine økosystemer.

Det geografiske omfanget av fiske med bunnredskaper er godt kjent, og vises for eksempel i rapporten fra HI som representantene refererer til. Rapporten presenterer også en analyse av den geografiske fordelingen av bunnfiske i forhold til type havbunn. Fremstillinger av slike data ligger også åpent og lett tilgjengelig i Fiskeridirektoratets kartfunksjon «Yggdrasil».

Omfanget av sjømatproduksjon fra fisk fanget med bunnslpende redskapene er stort. Det ble fanget i gjennomsnitt 550 000 tonn fisk i året med redskapene bunntål (370 000), reketål (40 000) og snurrevad (150 000) hvis man ser på perioden 2021-2024 i Norge. Til sammenligning var samlet norsk kjøttproduksjon fra svin, fjærfe, storfe og sau/lam, 360 000 tonn i 2023.

Når det gjelder forslaget om å legge frem en plan for Stortinget som sikrer at fiske med bunnredskaper ikke ødelegger bunnhabitat eller svekker marine økosystemer, viser jeg til svaret på spørsmål 5 under, som redegjør for at dette allerede følges opp gjennom de helhetlige forvaltningsplanene for de norske havområdene.

4. *Stortinget ber regjeringen iverksette et program for utvikling av fiskeredskaper som er lite skadelige for bunnhabitat og økosystemer og kan erstatte bunnslpende redskaper.*

Regjeringen støtter allerede forskning og utvikling av fiskeredskaper som er mer skånsomme for bunnhabitater. Staten eier Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfinansiering (FHF), som finansieres gjennom en FoU-avgift på eksport av sjømat. FHF skal bidra til bedret bærekraft og redusert klimaavtrykk i norsk sjømatnæring, og har de siste årene tildelt omtrent 60 millioner årlig til forskning på hvitfiskområdet. Flere finansierte prosjekter har fokusert på bruk av pelagisk og semi-pelagisk tål istedenfor bunntål, og på tiltak for redusert bifangst i tål og snurrevadfiske. For eksempel pågår det et prosjekt for «Skånsom og effektiv tåling etter hvitfisk» der FHF og Fiskeridirektoratet bidrar til finansieringen. Også Forskningsrådet bevilger midler til slik forskning. Forskning på mer skånsomme redskaper er allerede prioritert i statens eksisterende forskningsstøtte, og jeg ønsker å fortsette å støtte opp under dette viktige arbeidet i årene fremover.

5. *Stortinget ber regjeringen utarbeide en helhetlig handlingsplan for havforvaltning som inkluderer målrettede tiltak for å redusere bunnslpende fiskeriers negative effekter på klima, økosystemer og enkeltarter.*

Som nevnt innledningsvis oppdateres de helhetlige forvaltningsplanene for havområdene hvert fjerde år, basert på oppdatert kunnskap og overvåkning. Planene tar utgangspunkt i økosystembasert forvaltning, og har som formål å legge til rette for verdiskaping gjennom bærekraftig bruk av havområdenes ressurser og økosystemtjenester og samtidig opprettholde økosystemenes struktur, virkemåte, produktivitet og naturmangfold. Forvaltningsplanene ble sist oppdatert i 2024, jf. Meld. St 21 (2023–2024) *Helhetlige forvaltningsplaner for de norske havområdene*.

Forvaltningsplanene inneholder en rekke mål som tar sikte på å beskytte viktige miljøverdier og sårbare økosystemer, herunder bunnsamfunn. Et eksempel er målet «*Høsting av levende marine ressurser skal foregå med best tilgjengelige teknikker innenfor de ulike redskapstypene for å minimere uønskede virkninger på andre deler av økosystemet som sjøpattedyr, sjøfugl og havbunn.*» Det vurderes løpende om det er behov for å oppdatere mål

og tiltak i forvaltningsplanene. Det pågår nå et arbeid for å gjennomgå og oppdatere målstrukturen i forvaltningsplanene. Arbeidet skal bl.a. identifisere eventuelle mangler og sørge for at det er strategiske og operasjonelle mål for hvert tema i forvaltningsplanene. Regjeringen vil rapportere om måloppnåelsen basert på en oppdatert målstruktur i neste forvaltningsplanmelding.

Som nevnt er det iverksatt en rekke tiltak for å begrense fiske med bunnberørende redskaper i viktige og sårbare områder. Dette er ikke en ny problemstilling, og å begrense negativ påvirkning på viktige miljøverdier på havbunnen har vært et fokus i forvaltningen i flere tiår.

Slike tiltak under fiskerilovgivningen inkluderer et generelt forbud mot bunntråling på kjente korallrev som har vært gjeldende siden 1999, fredningsområder for hummer, stengte områder i fiskevernsonen, forbud mot tråling i territorialfarvannet (med noen unntak), og store områder som er stengt for bunnfiske for å beskytte sårbare marine økosystemer. Havforskningsinstituttet har beregnet at det totale arealet som er dekket av fiskeriforvaltningstiltak som begrenser bunnfiske (og i noen tilfeller annet fiske), utgjør over 40% av de norske havområdene.

I territorialfarvannet ved fastlands-Norge er om lag 4,6% av arealet vernet etter naturmangfoldloven. I disse områdene er verneformålet styrende for hvilke aktiviteter som kan tillates. Restriksjonene på aktivitet skal være så strenge som nødvendig for å ivareta formålet med vernet, men heller ikke strengere. Det er forbud mot bruk av bunnredskaper i en rekke marine verneområder langs kysten. I nasjonalparker med betydelig andel marint areal er bunntråling forbudt som i Jomfruland nasjonalpark, samt i deler av nasjonalparkene Ytre Hvaler og Raet. Restriksjonene som gjelder i det enkelte verneområdet må også ses i sammenheng med aktuelle fiskerireguleringer i samme området, som i mange tilfeller kan innebære restriksjoner på bruk av bunnredskaper. Regjeringen har nylig lagt frem Prop. 72 L (2024-2025) Lov om vern av marin natur utenfor territorialfarvannet (havvernloven), og med denne loven vil vi også få muligheten til å opprette marine verneområder i områder lengre til havs.

Behovet for ytterligere begrensninger på fiske med bunnberørende redskaper vurderes kontinuerlig basert på overvåkning og kunnskapsoppdateringer. Jeg mener at denne problematikken er godt håndtert gjennom gjeldende regelverk og dagens system for de helhetlige forvaltningsplanene for de norske havområdene.

Med hilsen

Marianne Sivertsen Næss

